

خەنزوچە - ئۇيغۇرچە سېلىشتۈرما ئوقۇشلۇق

ۋىكاري (ئەنگلەيە)

شوتلاند بىنال ئاپال پادشاهى مارىي

苏格兰玛丽女王

شىنجاڭ خلو - نشرىياتى

خەنرۇچە - ئۇيغۇرچە سېلىشتۈرما ئوقۇشلۇق

شوتلاندىنىڭ ئايال پادشاھى مارىپى
苏格兰玛丽女王

ئاپتۇرى: ۋىكاري (ئەنگلیيە)
تەرجىمە قىلغۇچى: باۋدۇن ھەسەن

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

بۇ كىتاب چەت ئەل تىلى ئوقۇتۇشى ۋە تەتقىقاتى نەشرىيەتىنىڭ
1997 - يىلى 1 - ئاي 1 - نەشرى ، 2003 - يىلى 10 - ئاي 10 -
باىمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى .

本书根据外语数学与研究出版社 1997 年 1 月第 1 版, 2003 年
10 月第 10 次印刷本翻译出版。

شوتلاندىيىنىڭ ئايال پادشاھى مارىي

ئاپتۇرى : ۋىكارى (ئېنگلىيە)

تەرجمە قىلغۇچى : بازدۇن ھەممىن

مەسىئۇل مۇھەدىرىرى : ئازات ئالماىن

مەسىئۇل كورپىكتۈرلار : زەمرە ، سەندەم

نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى : شىنجاق خەلق نەشرىيەتى

تېلېفون : 0991-2827172

ئادرېسى : ئۆزۈمىي شەھرى جەنۇبىي ئازادىلىق يولى 348 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001

باسقۇچى : شىنجاق شىخۇ 2 - باسما زاۋۇتى

سانقۇچى : شىنجاق ئۆيۈر ئاپتونوم رايونلۇق شىخۇ ڪتابخانىسى

فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى : 2.125

نەشرى : 2007 - يىلى 9 - ئاي 1 - نەشرى

باىمىسى : 2009 - يىلى 2 - ئاي 2 - بېسىلىشى

تىرازى : 9000—5001

كتاب نومۇرى : 7 - 11136 - 228 - 978 ISBN

باھاسى : 4.50 يۈن

قىسىچە مەزمۇنى

شوتلاندىيىشك ياش ئايال پادشاھى فرانسييىدىن شوتلاندىيىگە قايتىپ كەلگەن دەسلەپكى چاغلاردا، خەلقى ئۇنىڭ بىلەن دىدارلاشقىنىدىن ئىنتا. يىن خۇشال بولىدۇ. مارىپېنىڭ ئېرى — فرانسييە پادشاھى ئالەمدىن ئۆتكەندى، مارىي ئەمدى يېڭى ئەرگە موھتاج بولىدۇ. بىراق، بۇ ئايال پا- دىشاھ كاتولىك ئىدى، ئەمما ئۇ چاغلاردا شوتلاندىيىلىكلىرىنىڭ كۆپىدە. چىسى پروتېستانت (يېڭى دىن مۇخلىسى) ئىدى، ئېنگلاندىنىڭ شۇ زامان- دىكى ئايال پادشاھى ئېلىزابېت A مۇ پروتېستانت ئىدى. كىشىلەر ئۇ زاماندا، ئۆز دىنى ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىشقا رازى ئىدىكى، ھاياتنى تەقدىم قىلىشتىنمۇ باش تارتمايتتى.

ياش ئايال پادشاھ مارىي كىمگە تەگىس بولار؟ دوستى كىم، دۇشمە. نى كىم؟ گۈزەل ھەم ئىقلەلىق مارىي ھاياتنى سۆيەتتى، تەۋەككۈلچىلىك. نى ياخشى كۆرتتى، شۇنداقلا خەلقىنىمۇ سۆيەتتى. سۆيىدىغان كىشىلەر بەك كۆپ بولۇپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن بولسا كېرەك، كىشىلەر مارىپېنى «ھەم تەلۆ، ھەم ئەسکى، ئۇنىڭ بىلەن توپوشۇشنىڭ ئۆزى خەتمەرگە تە- ۋەككۈل قىلغانلىق» دېپىشەتتى. ئەھۋال راستىنىلا شۇنداقمۇ؟

مارىي 1587 - يىلى ئېنگلاندىكى فوسىر بىخاي قەلئىسىدە هارغىن ھەم مەيىوس حالدا ئولتۇراتتى، ئايال پادشاھ ئېلىزابېتىنىڭ تۇتقۇنى بولۇپ قالغان، ئۆلۈمگە بۇيرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان مارىي قولىغا قەلەم ئالىدۇ - دە، ئوغلى جامىسقا — شۇ چاغدىكى شوتلاندىيە پادشاھىغا خەت يازىدۇ. مارىپېنىڭ ھاياتى ئەنە شۇ...

目录

1.福瑟临黑.....	4
2.法国.....	10
3.达恩利和里奇奥.....	16
4.达维·里奇奥之死.....	24
5.我儿子的出生.....	30
6.柯克·欧菲尔德.....	36
7.尔韦思博.....	44
8.兰格英.....	54
9.死亡.....	58

مۇندىر بىجە

5.....	1.	فوسېرىنخايى
11.....	2.	فرانسييە
17.....	3.	دارنلىي بىلەن رېچىئو
25.....	4.	داۋىد رېچىئونىڭ ئۆلۈمى
31.....	5.	ئوغۇرمۇ تۈغۈلدى
37.....	6.	كىرك ئوفىلدى
45.....	7.	بىسقۇل
55.....	8.	ئېنگلاند
59.....	9.	ئۆلۈم

1. 福瑟临黑

我的名字叫贝斯·柯尔，但这不是我的故事。它是有关我的夫人玛丽苏格兰女王的故事。她写下了这个故事，便交给我。我将把它转交给她的儿子。

她开始写这个故事是在一个星期以前。那是在1587年的1月，我们坐在英格兰北部福瑟临黑城堡中的一间寒冷的屋子里。透过窗户，我们看不到多少东西，一两幢房屋、一条河流，一些树木，几匹马和一条路，仅此而已。

这条路通往伦敦——英格兰伊丽莎白女王的住宅。一整天玛丽都坐着，手里抱着她的小狗，两眼望着这条路。

没有人从这条路上走来，什么也没有发生。我望着玛丽，心里很悲哀。

“陛下，请您离开那扇窗户吧，”我说道。“那没有用。不会有来人的。伊丽莎白女王不能那样做——女王不杀女王的。”

“难道他们不会吗，贝斯？”玛丽说。“那我们为什么会在那里，坐在这个监狱里？为什么我不能自由？”

“您问为什么吗，陛下？那是因为伊丽莎白女王害怕您。”

“对极了，”玛丽说。“她怕我，并且还恨我。她恨我是因为我漂亮，而她不漂亮；是因

【悲哀】

bei' āi

ئىسلەي مەننسى: قايد
خۇ - ئەلەم، قايغۇرماق، بۇ
بىردى «ھەسەرت چەكىمك»
دەپ ئېلىمنغان.

【由自】

zì yóu

ئىسلەي مەننسى: ئەر -
كىنلىك، ئىختىيارلىق، بۇ
بىردى «ھۆرلۈك» دەپ ئە -
لىنغان.

۱. فوپر نخای

مسنکه تسمم بیس کول، شما بون من توغرۇلۇق ھېكىدە ئەمسىز،
كىلەد. ماربى بۇ ھېكايىنى پەزىز بىلەن خاىسىم ماربى ھەققىدىكى ھەزىز،
پەزىز كەنەنلىقىسىنى، من توخلۇغا يەنكۈزۈپ بىزىشقا سالاد.

شۇنلانىسىنىڭ ئالىل پادشاھى بولۇش خاىسىم ماربى بۇ ھېكايىنى پەزىز بىلەن خاىسىم،
كەنەنلىقىسىنى بۇندىدىن بىر كۆن شەنگەنلىنىڭ شەمالا،
لەغانلىقىسى، بىز 1587 ھەكايىسىنى بۇندىدىن بىر كۆن شەنگەنلىنىڭ شەمالا،
دەرىكى ھۇسپر نخاي - يىلى يالۇندا سەرەت سوقۇق بىر كۆن شەنگەنلىنىڭ شەمالا،
غۇزى، دېرىزىدىن ھېچتىنەن تەرسىلەرنى كۆز لەپىشىقۇق، يەقتى شەنگەنلىنىڭ شەمالا،
ئۇقۇق، سەر دەرياي، دەل - درەنچ، سەرەت پەچىز ئاك ۋە بىر بولۇشلا كۆز كىلىلى
بۇلاتنى، خالان،
بۇ يول لوەنۇغا - شەنگەنلىنىڭ ئالىل پادشاھى كۆنلۈرەپ، شۇ بولۇغا قاراعىنىجى
كۆن بۇيى قوبىيە باراتنى، ماربى كۆچۈشكى كۆنلۈرەپ، بىر كۆن بولۇغا قاراعىنىجى
قاراب ھەسرەت ھېچىكىم بىق شىنى، مىچ شىشۇ بوز بىرمىسى، ماربىغا
بۇ بولۇدا ھېچىكىم بىق شىنى، مىچ شىشۇ بوز بىرمىسى، ماربىغا
قازار ھەسرەت چىكتەم،
دەسى بىق، دېرىز، ئالىلىرى،
يال پادشاھ ئالىل پادشاھى ئورۇقىمىڭ، - دېدىم مەن، - بىلەن
ئۇلار شۇنداق قىلىملىرى، يادشاھ ئىلىزايىت ئۇندا ئورۇقىمىڭ،
نېستىغا بۇ يەردە - ئورىمەدە ئورىسىز، بىس؟ - دېدى ماربى، - ئىسى بىز
پادشاھ ئىلىزايىت ئۇزۇلىرىدىن قىلىملىرى، شۇنىڭ قۇچونىكى، ئالىل
پادشاھ ئىلىزايىت ئۇزۇلىرىدىن قىلىملىرى، - دېدى ماربى، - ئۇ مەندىن قۇرۇقىسى
ھەم ماڭ ئۆچىنلىك قىلىملىرى، ماڭ ئۆچىنلىك قىلىملىرى سۇمىسى مەن

为我有三个丈夫，而她从没有结婚。还因为许多人——好心的英格兰、法国、苏格兰、西班牙的天主教教徒们说我玛丽才是英格兰真正的女王，而非伊丽莎白。伊丽莎白没有小孩，因此，她死后，我的儿子詹姆斯……”

她离开窗口走过来坐在我的面前。“詹姆士，”她平静地说，“我的儿子。有时他会想起我吗？我最后一次见到他时他才10个月。都快20年了……”

“他当然会想您的，陛下，”我说。“你经常给他写信，他怎么可能忘记自己的母亲呢？”

“那为什么他不给我写信呢？”玛丽问道。“他想让我呆在英格兰监狱里吗？”

“不，当然不，陛下。可是——他有许多事要做，陛下。他是苏格兰的国王，而且……”

“他不是苏格兰国王，贝斯”，她说。“我没死，他就不是。记住这点。”

“是的，陛下，他当然不是。可是也许人们会告诉他一些不真实的情况。您知道人们会说什么。也许——也许他认为是您杀死了他的父亲。”

玛丽的脸一下子变白了。她很愤怒，那一会儿我真觉得害怕。她说：“你知道那是个谎言，贝斯。那是个谎言！我没有杀死詹姆斯的父亲——我对那一无所知！”

“我知道，陛下。可是也许詹姆斯不知道。他总是听到那么多谎言，他需要知道真

【好心】

hǎo xīn

ئەسلىي مەنسى:
ياخشى نىيەت، ياخشى كۆز-
كۈل. بۇ يەردە «ئاڭ كۆز-
كۈل» دەپ ئېلىنغان.

【平静】

ping jìng

ئەسلىي مەنسى:
تىچلىق، جىمچىتلىق،
بېسىلىماق، بېسىقماق، بې-
سققۇرماق. بۇ يەردە «خا-
ترىجەم» مەنسىدە ئېلىن-
غان.

چرایلیق، ئۆزى سەت: مېنىڭ ئۆچ ئېرسىم بار، ئۇ پەقتەلا توي قىلىپ باقامىغان. بۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن كىشى - ئېنگلاند، فرانسييە، شوتلاندىيە، ئىپانىيەلەردىكى ئاق كۆڭۈل كاتولىكلار ئېلىزابېتنى ئە. مەس، مەن مارىپىنى ئېنگلاندىنىڭ ھەققىي پادشاھى دەيدۇ. ئېلىزابېتنىڭ بالىسى يوق، شۇغا ئۆلگەندىن كېيىن مېنىڭ ئوغۇلۇم جامىس...

ماریی دیریزه ئالدیدن قايتىپ كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇردى.

— جامیس، — دیدی ماریي خاتر جهم هالدا، — ئوغلۇم مىنى ئې.
سىگە ئېلىپ قويارمۇ — ھە؟ ئاخىرقى قېتىم كۆرگىن سىدە ئون ئايلىقلا
ئىدى. 20 يىل بولۇپ قايتۇ...

— سىزنى ئەلۋەتتە ئەسلىيدۇ، ئالىملىرى، — دېدىم مەن، — دائىم خەت يېزىپ تۈرۈۋاتىسىز، ئۆز ئانىسىنى قانداقمۇ ئۇنىتۇپ قالساۇن؟
— ئۇمىسە نېمىشقا ماڭا خەت يازمايدۇ؟ — سورىدى مارىپى، — مېـ.
نى ئىنگلاندىشك تۈرمىسىدە تۈرىۋەرسۇن دەمدىغاندۇ؟

— ياق، ئەلۋەتتە ئۇنداق ئىممس، ئالىلىرى. بىراق ... قىلىدىغان نۇرغۇن ئىشى بار، ئالىلىرى. ئۇ دېگىن شوتلاندىيىنىڭ پادشاھى، ئۇنىڭ ئۇستىگە...

— ئۇ شوتلاندىيىنىڭ پادشاھى ئەمەس، بېس، — دېدى مارىپى، —
مۇن ئۆلمىگۈچە، ئۇ پادشاھ ئەمەس، يۇنى، ئىسگىز دە تۇنۇڭ.

— شۇنداق، ئالىملىرى، ئەلۋەتتە پادشاھ ئەمەس، بىراق، بىلگى كىشىلەر بىزى يالغان - ياخىنداق گەپلىرنى ئۆسخىغا ئېيتىپ بىرگەندۇ. خەقىنىڭ نېمە دەيدىغانلىقى سىزگە ئايال. بىلگى... بىلگى جامپىس سىزنى دادамنى ئۆلۈزۈۋەتتىكىن دەب قالغاندۇ.

مارپیشگ چمایی بردینلا تاترسپ کهتنی. ئۇ قاتتىق غەزەپلەندى،
يەن شۇ چاغدا راستىنىلا قورقۇب كەتكىندىم.

— یونسک يالغان گەپ ئىكەنلىكىنى سىزمۇ بىلىسىز، بېس! —
دېپدى ماربىي، — مەن جامىسىنىڭ دادسىنى ئۆلۈتۈرمىدىم. ئۇ ئىشنى زىنە.
هارا سىلمىقىمەن!

— بىلەمن، ئالىلىرى. بىراق، بىلكى جامپىس سىلمەيدىغاندۇ.
شۇنچە جىق پالغان — ياؤنىقاد گەپىلەرنى ئاڭلاپ تۈرغاچقا، ھەقىقى

实的情况，您为什么不写信告诉他呢？”

玛丽慢慢地坐了下来。她看起来又苍老又疲惫。“好吧，贝斯，”她说。“请给我一枝笔，我这就给詹姆斯写信，告诉他真实的故事。我死后，你可以把信交给他。”

“死？陛下，不要那样说。您不会死。”

她看着我眼神苍老而疲惫说道，“不，我会死的，贝斯。你知道将会发生什么。不久的一天，一个人带来伊丽莎白女王的一封信。随后，她的人便杀了我。但在我死之前，我要给我的儿子詹姆斯写信。我要告诉他我一生的故事。来，给我一枝笔吧。”

我拿给她一枝笔。这就是她所写的：

【疲惫】

pí bèi

ئەسلىي مەنسى: قاتىق چارچىماق، ماجا، لىدىن كەتىمەك، ھاسرازە ماق، بۇ يىرده «ھاردۇق يەتكەن» دەپ ئېلىنغان.

【随后】

suí hòu

ئەسلىي مەنسى: كەـ، چىن، ئۇنىڭدىن كېـىن، كەـىندىن، ئارقىدىن، بۇ يىرده «ئاندىن» دەپ ئېلىـ، خانـ.

ئەھۇنى بىلىشكە موهتاج. نېمىشقا خەت يېزىپ ئۆنسىغا ئۈقتۈرۈپ قويمايسىز؟

مارىي ئاستا ئولتۇردى، شۇ تاپتا قېرىپلا كەتكەندەك ھەم ھاردۇق يەتكەندەك كۆرۈنتى.

— ماقول، بىس، — دېدى مارىي، — قەلمم بېرىڭ، جامبىسقا ھا. زىرلا خەت يېزىپ، ھەقىقىي ئەھۇنى ئېيتىپ بېرىھى. خەتنى مەن ئۆل. گەندىن كېيىن تاپشۇرۇپ بېرىرسىز.

— ئۆلگەندىن كېيىن؟ ئالىيلىرى، ئۇنداق دېمەڭ، ئۆلمىيسىز.

— ياق، ئۆلۈپ كېتىمەن، بىس، — دېدى مارىي ھارغىن بىر ھالدا ماڭا قاراپ، — نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىسىز. پات ئارىدا — كۈنلەرنىڭ بېرىدە، بىرى ئېلىز اپتىنىڭ خېتىنى ئېلىپ كېلىدۇ. ئاندىن مېنى ئۆلتۈردى. بىراق، مەن ئۆلگۈچە ئوغلۇم جامبىسقا خەت يېزىپ، ھا. ياتىم ھەقىدىكى ھېكايمىنى ئېيتىپ بېرىھى. قېنى، قەلمەنى بېرىڭ.

مەن قەلمەنى بىردىم. ئەمدىكىسى مارىپىنىڭ يازغانلىرى...

2. 法国

亲爱的詹姆斯，很快我就要死去，去见我的上帝了。在我死之前，我要给你写下我一生的真实的故事。在这里我写的一切都是真实的——我不能对你说谎，也不能对上帝说谎。请相信这一切，詹姆斯，这对我很重要。

在我出生只有一个星期的时候我的父亲便去世了。因此在我还是个婴儿的时候我就成了苏格兰的女王。起初我和母亲一起住在苏格兰，后来在我五岁的时候我去了法国。我母亲是法国人，可是她却呆在苏格兰直到去世。

我去法国并嫁给了法国王子。他叫弗朗西斯，比我小一岁。1559年，他的父亲去世了，因此弗朗西斯成了国王。于是，我既是法国王后，又是苏格兰女王。

在法国我很幸福。我的丈夫弗朗西斯就像是我的一个小弟弟。我想他是爱我的，但是他太年轻了，还经常生病。之后，1560年，他死了，年仅16岁。

他死后我非常伤心，而且我的生活也发生了很大的变化。法国有新的国王和王后，我在法国已显得不再重要。但是我仍然是苏格兰的女王，因此，我回到了苏格兰。我回到苏格兰的那会儿，我是个才18岁的小姑

【呆】

dāi

ئىسللى مەنسى:
هاتقۇماق، داڭقىتىمپ
قالماق: گۈمۈش، دۆت.
بۇ يەردە كونتېكىست
ئەھتىيامى بويىچە «تۇـ
رۇپ قالدى» مەننىدە
ئېلىنغان.

【伤心】

shāng xīn

ئىسللى مەنسى:
كۆڭلى بۇزۇلماق؛ قايـ.
خۇرماق، كۆڭلى زىـدە
بولماق. بۇ يەردە «قاىغۇـ
رۇش» مەننى ئېلىـدە.
خان.

2. فرانسيه

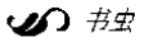
قىدىرىلىك جامپىس، مەن پات ئارىدا ئۆلۈپ كېتىدىغان ئوخشايىمن، ئۇ چاغادا تېرىنىڭ دەرگاهىدا بولىمەن. ئۆلۈمۈدىن ئىلگىرى ساڭا هايا - تىمدا بولۇپ ئۆتكەن ھەقىقىي ۋەقەلەرنى ئېيتىپ بېرىسى. يېزىۋاتقانلى - بىرىنىڭ ھەممىسى ھەقىقىي ۋەقەلەر - ساڭا يالغان ئېيتىمايمەن، تەڭ - رىمگىمۇ يالغان ئېيتىمايمەن. ئىشەنگىن، جامپىس، بۇ مەن ئۈچۈن بەك مۇھىم.

دادام مەن تۇغۇلۇپ بىر ھەپتە بولۇشغىلا ئالىمدىن ئۆتكەنلىكىم، شۇڭا مەن بۇۋاق چېغىمىدىلا شوتلاندىيىنىڭ ئايال پادشاھى بويتىمەن. دەسلەپتە، ئانام ئىككىمىز شوتلاندىيىدە تۇرغانىندۇق، كېيىن مەن بىمش بېشىمدا فرانسييىگە باردىم. ئانام فرانسييىلىك بولىسىمۇ، ئالىمدىن ئۆز - كەنگە قىدەر شوتلاندىيىدە تۇرغانىدى.

مەن فرانسييىگە باردىم ھەمدە فرانسييە شاھزادىسىگە ياتلىق بولى - دۇم. فرانسييە شاھزادىسىنىڭ ئىسمى فرانشىس، مەندىن بىر ياش كە - چىك ئىدى. 1559 - يىلى، فرانشىسىنىڭ دادسى ئالىمدىن ئۆتكەچكە، ئۆزى پادشاھ بولدى. مەن شۇنىڭ بىلەن ھەم فرانسييىنىڭ خانىشى، ھەم شوتلاندىيىنىڭ ئايال پادشاھى بولدىم.

فرانسييىدە ئىنتايىن بەختلىك ئۆتتۈم، ئېرىم فرانشىس مېنىڭ ئىنمەدە كلا ئىدى. مېنچە، فرانشىس مېنى سۆيەتى، ئەمما بەك ياش ئىدى، پات - پات ئافرىپ قالاتتى. كېيىن، يەنى 1560 - يىلى 16 بېشى - دىلا ئالىمدىن ئۆتتى.

فرانشىسىنىڭ ۋاپاتىدىن بەك قايغۇر دۇم، ھاياتىمىمۇ نۇرغۇن ئۆز - گىرىش بولدى. فرانسييىدە يېڭى پادشاھ ۋە خانىش پەيدا بولدى، شۇنىڭ بىلەن فرانسييىدە ئانچە ئېتسىبارغا ئېلىنماس بولۇپ قالدىم. ئەمما، ھې - لەمۇ شوتلاندىيىنىڭ ئايال پادشاھى ئىدىم، شۇڭا شوتلاندىيىگە قايتىتىم. شوتلاندىيىگە قايتىپ كەلگەن چاغلۇرىمدا، ئەمدىلا 18 ياشقا كىرگەن قىز

娘。我的母亲已经去世了，因此没有人来接我。我下了船，就在海边的一间小屋里过夜。

第二天，苏格兰的贵族们从爱丁堡来了。他们见到我很高兴。有一个星期大家都很开心。人们朝我微笑，在大街上唱歌。我以为每个人都喜欢我。然后，在那个星期天，我去了教堂。

詹姆斯，我的儿子，你是个新教徒而我是个天主教徒。你是好人，且热爱上帝，可是你的教会和我的教会是仇敌。我生为天主教徒，死也是天主教徒。我也爱上帝，——我希望你能理解这些。即使现在我也不打算改变。

那个星期天，人们在大街上愤怒地叫喊。“陛下，”那些苏格兰贵族们说道，“苏格兰是个信奉新教的国家。你不能上这里的天主教教堂。苏格兰人民不喜欢天主教徒。”

“很抱歉，我的勋爵们，”我说。“可我是你们的女王——没有人能告诉我该怎样做。我不憎恨新教徒，也不会杀害他们。人们可以去他们的新教教堂，并在那里祈祷上帝。而我也将和天主教教徒们一起在我的教堂里向上帝祈祷。”

人们听到这些发怒了。一个名叫约翰·诺克斯的人来见我。他是个有名的新教教士，可我不喜欢他。他个头很大，怒气冲冲，穿着一身黑衣服。他憎恨天主教会，且想让所有的天主教教徒都离开苏格兰。对他来

〔过夜〕

guò yè

ئەسلىي مەنسى: تۆ-
ئىمك. بىر كېچە ئۇتكۈز-
مەك. بۇ يىرده «قۇندى» دە-
گىن مەسىدە ئېلىغان.

【憎恨】

zēng hèn

ئىسلامىي مەنسىسى: نۇھە-
رەتلەنەمەك، ئۆچ كۆرمەك،
بىزىرىگەنمەك. بۇ يەردە «يامان
كۆرۈش» مەنمسىدە ئېلىنى-
غان:

【祈祷】

gī dō

ئەسلىي معنىسى: ئىلا-
ستجا قىلماق، دۇئا قىلا-
ماق، ئىبادەت قىلماق، تە-
لمىمك. بۇ يەردە «تىلاؤەت
قىلىش» معنىسىدە ئېلىن-

ئىدمىم، ئانام ئالىمدەن ئۆتكەن بولغاچقا، ھېچكىم ئالدىمغا چىقىمىدى. كېـ.
مىدىن چۈشۈپ دېڭىز بويىدىكى كىچىك بىر ئېغىز ئۆيىدە قۇندۇم. ئەتىسى شوتلاندىيىدىكى ئاقسۇئەكلەر ئىدىنبىورگەنلىكىنەن، كەلگەنلىكەن،
مېنى كۆرۈپ بەك خۇش بولدى. بىز شۇ بىر ھەپتىنى ناھايىتى كۆڭۈلـ.
ملوک ئۆتكۈزدۈق، كىشىلمۇر ماڭا كۆلۈمسىزەپ بېقىشاڭتى، كوچىلاردا
ناخشا ئېيتىشاڭتى. مەن، ھەممە يەلن مېنى ياخشى كۆرىدۇ، دەپ ئويلايتـ.
تىم، كېيىن شۇ يەكسەن بەك كۈنى چېركاۋغا باردىم.
جامىس، ئوغلوُم، سەن پروتېستانت، مەن بولسام كاتولىك. سەن
ياخشى ئادەم، يەنە كېلىپ تەڭرىنى سۆيىمەن، ئەمما سېنىڭ چېركاۋاڭ
بىلەن مېنىڭ چېركاۋىم بىر - بىرىنگە ئەشىددىي دۇشەن. مەن تۇغۇلۇـ.
شۇمىدىنلا كاتولىك ئىدمىم، ئۆلگىنىمدىم كاتولىكەن. مەنمۇ تەڭرىنى سۆيىمەن... بۇ ئىشلارنى چۈشەنگىمەن، بۇ ئىيىتىمدىن ھازىرمۇ يانماقـ.
چى ئەممە سەمنـ.

کشلەر ئاشۇ يەكىنلىكى كۆنى كۆچىلاردا غەزەپلىك تۈۋلىشاتتى.
 — ئالىملىرى، — دېدى شوتلاندىيە ئاقسۇڭىكلىرى، — شوتلاندىيە
 پروتېستانت دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان ئەل. بۇ يەردىكى كاتولىك چېركا.
 ۋەغا كىرسىڭىز بولمايدۇ. شوتلاندىيە خەلقى كاتولىكلارنى ياقتۇرمائىدۇ.
 — كەچۈرۈڭلار، لوردalar، — دېدىم، — مەن سىلەرنىڭ ئايال پادىد.
 شاھىڭلار، نېمە قىلىشىم كېر، كىلەكتىنى ئېيتىپ بېرىشكە ھېچكىمنىڭ
 چىشى پاتمايدۇ. مەن پروتېستانتلارنى يامان كۆرمەيمەن ھەم ئۆلتۈرمەيمە.
 مەن، كىشلەر ئۆزلىرىنىڭ پروتېستانت چېركاۋىغا كىرىۋەرسۇن ھەم
 شۇ يەرده تىلاۋەت قىلىۋەرسۇن، مەنمۇ كاتولىكلار بىلەن بىللە چېركاۋىدا
 تەڭىنگ تىلاۋەت قىلىمەن.

کىشىلەر بۇ غەزەپلىك سۆزلىرىمەنى ئاڭلىدى. جون نوڭپىن ئىسىم.
لىك بىر ئادەم مەن بىلەن كۆرۈشكىلى كەلگەندى. ئۇ كىشى مەشهۇر
پىروتېستانت روھانىيىس ئىدى، ئەمما ماڭا ياقمايتى. بەستىلەك، پەيلى
يامان، قارا تونلۇق بۇ ئادەم كاتولىك چېرکاۋىغا ئۆچەنلىك قىلاتتى
ھەممە بارلىق كاتولىكلارنى شوتلاندىدىن قوغالۇۋەتمەكىچى، بولاتى، ئۇنىڭ

说，新教教会才是唯一真正属于上帝的教会。他说道：“陛下，你是位年轻女子，就像我的女儿。女人是不会懂得诸如上帝、教会这类困难的事情的。找一个新教徒的好丈夫吧，女孩，让他来为你统治这个国家。”

我对这个名叫诺克斯的男人很生气。我是女王，可我只有18岁。他没有平静地和我说话——他对我大声叫嚷。由于他措词严厉，我哭了。我不能接受他——虽然他说了那么多，并读过那么多书，但我不会去他的教堂。

可有一点他是对的。没有男人，或许我可以统治苏格兰，但没有男人，我就不会有小孩。每个女王都需要有个儿子或女儿来继承王位。因此我开始物色一个丈夫。

【叫嚷】

jào rǎng

ئەسلىي مەنسى:
ۋارقىرىماق، ۋارقىراپ،
جارقىرىماق، شاۋقۇن -
سۈرەن كۆئۈرمىك، غەلۋە
قىلىماق. بۇ يەردە
«ۋارقىراش» دېگەن مەنسى
ئېلىنغان.

【物色】

wù sè

ئەسلىي مەنسى: تال
لىماق: كۆزلىپ قويىماق:
دىتلىماق. بۇ يەردە «تايپ-
ماق» دېگەن مەندە ئېلىن-
غان.